

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/47/2023
Identifikačné číslo spisu:	8320010775
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8320010775.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča v trestnej veci obvinenej C. L., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2024 v Bratislave, o dovolaní obvinenej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/8/2022, zo 6. júla 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej C. L. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 1T/101/2020, z 25. októbra 2021 bola obvinená C. L. uznaná za vinnú zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenia § 138 písm. h) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 3.4.2020 v čase okolo 14.30 hod. po ulici XX. L. v Y., po komunikácii označenej dopravnou značkou P 28a - „Obytná zóna“, kde je obmedzená rýchlosť na 20 km/h, viedla osobné motorové vozidlo zn. VW Golf, ev. č. Y. Z. rýchlosťou 51 km/h sa dostatočne nevenovala vedeniu vozidla a situácii v cestnej premávke, v dôsledku čoho vošla do jazdnej dráhy pred ňou vpravo odbočujúceho osobného motorového vozidla zn. Opel Astra, ev. č. Y. Z., ktoré viedla vodička Ing. B. P. za účelom zaparkovania vozidla kolmo na vozovku, čím došlo k zrážke vozidiel prednými bočnými časťami, následkom čoho vodička Ing. B. P. utrpela zranenie, a to trieštivú zlomeninu diafýzy vretennej kosti vpravo s posunkom s dobou liečenia 12 týždňov, pričom najmenej počas doby ôsmich týždňov bola Ing. B. P. obmedzená v obvyklom spôsobe života, čím C. L. ako vodička porušila povinnosti vodiča venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke v zmysle § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z., o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prispôbiť rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol vodič schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z., o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a porušila aj osobitné ustanovenia o cestnej premávke v obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne v zmysle § 59 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z. z., o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého v obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne vodič smie jazdiť

rýchlosťou najviac 20 km/h.

Za to jej bol podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, výkon ktorého bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, podmiennečne odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona jej bola určená skúšobnú dobu v trvaní 1 rok.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona jej súd zároveň uložil trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze viesť motorové vozidlá všetkých skupín, a to na dobu 2 roky.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodených: Ing. B. P., a E., s uplatnenými nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Na základe odvolania obvinenej rozhodoval vo veci Krajský súd v Prešove, ktorý uznesením, sp. zn. 10To/8/2022, zo 6. júla 2022 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvinenej zamietol ako nedôvodné.

Obvinená C. L. podala prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu krajského súdu dovolanie pôvodne len z dôvodov uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Namietala teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní argumentovala vo vzťahu ku uvedenému dovolaciemu dôvodu tým, že skutok, pre ktorý bola odsúdená, bol nesprávne právne kvalifikovaný.

Uviedla, že od začiatku popierala, že by len jej správanie ako vodičky bolo príčinou dopravnej nehody. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že poškodená v úmysle zaparkovať vozidlo, toto viedla v protismere k ľavému okraju vozovky. V čase, keď už poškodená s vozidlom bola pri ľavom okraji vozovky, vošla ona na ulicu XX. L. a vo svojom jazdnom pruhu pokračovala v jazde bez vybočenia. Vozidlo poškodenej sa pohybovalo takou nízkou rýchlosťou, že ho ona subjektívne vnímala ako stojace pri ľavom okraji vozovky v protismere. Poškodená sa s vozidlom pohybovala pri ľavom okraji vozovky asi 16 - 20 sekúnd a nič nenasvedčovalo tomu, že ho chce zaparkovať do boxu. Poškodená takto jazdila, pretože potrebovala počkať na sklopenie zábrany v boxe, o tom však obvinená nemala vedomosť. Poškodená pri parkovaní manévri vošla do koridoru jej jazdy, čím vytvorila náhlu a nepredvídateľnú prekážku, a to bez riadneho preverenia okolia. Poškodená jej vozidlo vôbec nezaregistrovala. Porušila tým § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. To vyplýva aj zo znaleckého posudku znalca Ing. B.. Závery znaleckého posudku znalca Ing. C. obvinená namietala už na súde prvého stupňa.

Pretože príčinou dopravnej nehody bolo porušenie predpisov druhým účastníkom dopravnej premávky, malo byť konanie obžalovanej kvalifikované len ako prečin podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, resp. len ako priestupok. V tomto smere poukázala na judikatúru všeobecných súdov (R 43/1982, R 26/1964) vzťahujúcu sa na prípady spoluzavinenia nehody zo strany iného účastníka cestnej premávky a na zavinenie pri voľbe nesprávneho riešenia na zabránenie dopravnej nehode.

Navrhla preto, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 321 ods. 1 písm. b), c), d), § 322 ods. 1 Trestného poriadku a § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvinenej a aby bol zrušený rozsudok okresného súdu i uznesenie krajského súdu a okresnému súdu bolo prikázané, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Následne svoje dovolanie doplnila v tom smere, že okresný súd neaplikoval v danej veci tzv. materiálny korektív upravený v § 10 ods. 2 Trestného zákona. Zároveň poukázala na okolnosť, že poškodená trpí osteoporózou. Podľa znalca práve toto ochorenie malo vplyv na vznik zlomeniny pravého predlaktia poškodenej. Keďže obžalovaná o tom, že poškodená trpí daným ochorením nevedela a ani si v hrubých rysoch nemohla predstaviť, že by v dôsledku zrážky mohlo prísť k vzniku uvedeného zranenia, nemožno jej pričítať zodpovednosť za spôsobený následok vo forme ťažkej ujmy na zdraví.

Z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie bol obvinenej napokon uložený aj vyšší trest, a preto je podľa nej týmto naplnený i dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona.

K dovolaniu obvinenej sa prokurátor nevyjadril.

Poškodená Ing. B. P. sa k dovolaniu vyjadrila v tom smere, že rozhodnutia súdov prvého i druhého stupňa považuje za správne a zákonné. Preto navrhla dovolanie obvinenej odmietnuť.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvinenej nie je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného

činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

V dovolacom konaní iniciovanom obvineným niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie.

Podstatou dovolacích námietok obvinenej k tomuto dôvodu dovolania bola primárne nespokojnosť obvinenej s vyhodnotením dôkazov súdmi oboch stupňov, resp. nespokojnosť so zvoleným spôsobom ich hodnotenia. Sudy oboch stupňov podľa nej nevyhodnotili možné spoluzavinenie poškodenej na vzniku dopravnej nehody a tiež nedostatočne vyhodnotili zavinenie obvinenej vo vzťahu k spôsobenému následku - ublíženiu na zdraví vzhľadom na zdravotný stav poškodenej. V dôsledku toho sa nezaoberali ani možnou aplikáciou tzv. materiálneho korektívu, čo podľa nej mohlo mať vplyv na posúdenie, či sa vôbec o trestný čin jedná.

V tejto súvislosti potom dovolací súd opakovane pripomína, že tvrdený dovolací dôvod, a vôbec dovolanie ako také, je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia a skutkové závery, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov tento dovolací dôvod nenapĺňa (R 57/2007). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať ani poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. To tiež predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nemožno skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. ako sa navonok preukazuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (S 3/2011).

Ak teda obvinená namieta, že bolo vykonaným dokazovaním nesprávne vyhodnotený spôsob jazdy obvinenej a poškodenej a v tej súvislosti i miera zavinenia, resp. spoluzavinenia zo strany oboch týchto osôb, napáda tým skutkové zistenia, ktoré sú pre dovolací súd záväzné a stoja v tomto prípade mimo dovolací prieskum. Rovnako je to i s možným vplyvom už predtým existujúceho ochorenia poškodenej na kauzálny nexus, teda príčinnú súvislosť vo vzťahu k spôsobenému následku.

Vo vzťahu k prípadnému posudzovaniu tzv. materiálneho korektívu upraveného v § 10 ods. 2 Trestného zákona dovolací súd uvádza, že je pravdou, že sa sudy nižších stupňov jeho aplikáciou nezaoberali. Zároveň je však potrebné uviesť, že jeho aplikácia bola vylúčená priamo už z povahy veci, keď sa obvinenej kládlo za vinu porušenie dôležitej povinnosti odôvodňujúce subsumciu jej konania pod tzv. kvalifikovanú skutkovú podstatu uvedenú v § 157 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, teda spáchanie skutku závažnejším spôsobom konania. Na posudzovanie (zvažovanie) prípadnej aplikácie materiálneho

korektívu preto v danej veci nebol žiaden dôvod.

Pre najvyšší súd je zmysle uvedeného podstatným, že zo skutku tak, ako bol naformulovaný v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, zreteľne vyplýva, že obvinená počas jazdy motorovým vozidlom spôsobila zrážku jej vozidla s vozidlom poškodenej, pričom porušila povinnosti vodiča uložené jej podľa zákona, v dôsledku čoho spôsobila poškodenej zranenia charakterizované ako ťažká ujma na zdraví. V skutkovej vete sú zároveň dostatočným spôsobom uvedené zákonné povinnosti vodiča, ktoré obvinená porušila a ktoré vo svojom súhrne predstavujú dôležité povinnosti uložené vodičovi vozidla podľa zákona č. 8/2009 Z. z.

Takto zistený skutok bol následne správne subsumovaný pod skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa - to znamená, že

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Obvinená v dovolaní k tomuto dovolaciemu dôvodu vo vzťahu k výroku o treste argumentuje výlučne len tým, že v dôsledku nesprávnej právnej kvalifikácie jej bol uložený vyšší trest, než odôvodňuje priaznivejšia kvalifikácia, ktorá podľa nej mala byť použitá.

Keďže k otázkam právnej kvalifikácie sa dovolací súd vyslovil už vyššie, zostáva len skonštatovať, že trest v danom prípade bol uložený v súlade so zákonom a je odôvodnený právnou kvalifikáciou, pričom bol správne individualizovaný v zákonom rozpätí. Obvinená tu v podstate nepriamo opakovane napáda skutkové zistenia, ktoré sú však pri dovolaní podanom obvineným záväzné.

Naplnenie ani tohto dovolacieho dôvodu nebolo zistené.

Na základe vyššie uvedených právnych úvah preto dovolací súd rozhodol tak, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.